

Datum van inontvangstneming : 08/11/2024

Zaak C-643/24**Verzoek om een prejudiciële beslissing****Datum van indiening:**

30 september 2024

Verwijzende rechter:

Supremo Tribunal de Justiça (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Portugal)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

4 september 2024

Verzoekende partij in cassatie:

[REDACTED] Lda.

Verwerende partij in cassatie:

Oü Wine Port of Paldiski

Cassatieberoep

I)

Oü Wine Porto of Paldiski, met maatschappelijke zetel te [OMISSIS], Tallinn (Estland), heeft verzocht om tenuitvoerlegging van de betaling van een bepaald bedrag door [REDACTED] Limitada (hierna: „[REDACTED] of „vennootschap”), met maatschappelijke zetel te [OMISSIS] straat, Vizela (Portugal).

De tenuitvoerlegging was gebaseerd op een vonnis van 12 april 2022 van de rechter in eerste aanleg van Harju, gevestigd te Tallinn (Estland), in zaak nr. [OMISSIS], gewaarmerkt als Europese executoriale titel in de zin van verordening (EG) nr. 805/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 tot invoering van een Europese executoriale titel voor niet-betwiste schuldvorderingen.

Bij het vonnis werd de verwerende partij in de tenuitvoerleggingsprocedure veroordeeld tot betaling van:

1. een bedrag van 38 732,84 EUR, vermeerderd met de proceskosten ten bedrage van 2 418,97 EUR, aan Oü Wine Port of Paldiski;
2. moratoire rente over het bedrag van 38 732,84 EUR, tegen de rentevoet als bedoeld in artikel 113, tweede [zin], van de Estse verbintenissenwet, vanaf 23 november 2021 tot de volledige voldoening van de hoofdvordering ten gunste van Oü Wine Port of Paldiski;
3. moratoire rente over de proceskosten, dat wil zeggen rente over het bedrag van 2 418,97 EUR, tegen de rentevoet als bedoeld in artikel 113, tweede [zin], van de voornoemde verbintenissenwet, vanaf de datum waarop het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan tot aan de betaling ten gunste van Oü Wine Port of Paldiski.

II)

Verwerende partij in de tenuitvoerleggingsprocedure, [REDACTED] **heeft zich verzet tegen de tenuitvoerlegging**. Zij voerde, samengevat, aan dat zij geen kennisgeving of betekening had ontvangen met betrekking tot de procedure waarin het vonnis was gewezen, dat zij niet op de hoogte was van het vonnis tot het moment van de tenuitvoerlegging ervan en dat zij daarom geen beroep had kunnen instellen.

Verzoekster, Oü Wine Port of Paldiski, **betwistte het verzet tegen de tenuitvoerlegging** en voerde, samengevat, aan dat:

- naar aanleiding van het ingediende verzoekschrift de Estse rechter [REDACTED] met maatschappelijke zetel te [OMISSIS] straat, Vizela (Portugal), op 21 januari 2022 ervan in kennis heeft gesteld dat zij desgewenst binnen 28 dagen verzet kon aantekenen, zoals blijkt uit de ontvangstbevestiging van 21 januari 2022;
- de vennootschap, anders dan zij beweert, naar behoren in kennis is gesteld, aangezien de ontvangstbevestiging niet alleen op haar maatschappelijke zetel werd ontvangen, maar ook ondertekend en gedateerd werd door [OMISSIS], haar wettelijke vertegenwoordiger;
- ondanks die kennisgeving de vennootschap niet binnen de voorgeschreven termijn verzet heeft aangetekend, zodat zij het bestaan, de geldigheid of de doeltreffendheid van de schuldvordering niet heeft betwist;
- deze rechter op 24 maart 2022 [REDACTED] de raming van de proceskosten heeft toegezonden, met de mededeling dat zij over een termijn van vijf dagen beschikte om te antwoorden of om die kosten te betwisten, zoals blijkt uit de ontvangstbevestiging van 24 maart 2022;

- ██████████
- de kennisgeving opnieuw naar de maatschappelijke zetel van die vennootschap werd gestuurd en de ontvangstbevestiging op 24 maart 2022 door een werknemer werd ondertekend;
 - aangezien die vennootschap evenmin opmerkingen heeft gemaakt over de vaststelling van de kosten, de Estse rechter op 12 april 2022 vonnis heeft gewezen, waarbij hij ██████████ heeft veroordeeld tot betaling van een bedrag van 38 732,84 EUR, vermeerderd met de proceskosten ten bedrage van 2 418,97 EUR, alsmede met moratoire rente tegen de rentevoet als bedoeld in artikel 113, tweede [zin], van de verbintenissenwet, vanaf 23 november 2021 tot de volledige voldoening van de hoofdvordering ten voordele van de verzoekende partij;
 - op 20 april 2022 het vonnis werd betekend aan verweerster, die de ontvangst ervan heeft bevestigd, zoals blijkt uit de ontvangstbevestiging van 20 april 2022.

III)

Naar aanleiding van de beweringen heeft de Portugese rechter in eerste aanleg onmiddellijk uitspraak gedaan over de gegrondheid van de tenuitvoerlegging. Hij wees het verzet toe en oordeelde bijgevolg dat niet kon worden overgegaan tot tenuitvoerlegging. In dit verband was de rechter van oordeel dat de betekening van het verzoekschrift in de declaratoire procedure in Estland aan de Portugese vennootschap nietig was in de zin van artikel 191, lid 1, van de Código de Processo Civil (wetboek van burgerlijke rechtsvordering) en wees hij erop dat een van de gronden voor verzet tegen de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen juist de nietigheid van de betekening van het verzoekschrift in de declaratoire procedure was [artikel 729, onder d), van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering]. Volgens het vonnis van die rechter vloeide de nietigheid voort uit het volgende. Verordening (EG) nr. 1393/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2007 inzake de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of in handelszaken was van toepassing op de betekening van het verzoekschrift in de declaratoire procedure aan de Portugese vennootschap. Overeenkomstig artikel 8, lid 1, van die verordening had de betekening aan de Portugese vennootschap vergezeld moeten zijn van de mededeling, door middel van het in bijlage II opgenomen modelformulier, dat deze vennootschap de ontvangst van het te betekenen stuk kon weigeren, ofwel op het ogenblik van de betekening ofwel door het stuk binnen een week naar de rechtbank van de staat van herkomst terug te zenden, indien het stuk niet was gesteld in een van de onder a) en b) van dat artikel vermelde talen of niet vergezeld ging van een vertaling in die talen. Aangezien het modelformulier in bijlage II bij verordening nr. 1393/2007 niet aan ██████████ was meegedeeld, zodat zij niet in kennis was gesteld van haar recht om de betekening van een uitsluitend in het Ests opgesteld gerechtelijk stuk te weigeren, hoewel in dat geval een vertaling in het Portugees noodzakelijk

was, heeft deze betekening niet regelmatig plaatsgevonden, zodat zij krachtens artikel 191, lid 1, van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering nietig is.

IV)

Feiten die als vaststaand moeten worden beschouwd in de context van het verzet tegen de tenuitvoerlegging

1. Oü Wine Port of Paldiski heeft om tenuitvoerlegging nr. [OMISSIS] verzocht, waarbij deze procedure thans aanhangig is, tegen [REDACTED] voor de invordering van een bedrag van 41 831,47 EUR (eenenveertigduizend achthonderd éénendertig euro en zevenenveertig cent).
2. Verzoekster in de tenuitvoerleggingsprocedure vordert de tenuitvoerlegging van een vonnis dat op 12 april 2022 in zaak nr. [OMISSIS] door de rechter in eerste aanleg van Harju, gevestigd te Tallinn (Estland), in haar voordeel is gewezen en waarbij verweerster is veroordeeld tot betaling van [OMISSIS]:
 - a) een bedrag van 38 732,84 EUR, vermeerderd met 2 418,97 EUR aan proceskosten, ten gunste van Oü Wine Port of Paldiski;
 - b) moratoire rente over het bedrag van 38 732,84 EUR, tegen de rentevoet als bedoeld in artikel 113, tweede [zin], van de Estse verbintenissenwet, vanaf 23 november 2021 tot de volledige voldoening van de hoofdvordering ten gunste van Oü Wine Port of Paldiski;
 - c) moratoire rente over de proceskosten, dat wil zeggen over het bedrag van 2 418,97 EUR, tegen de rentevoet als bedoeld in artikel 113, tweede [zin], van de voornoemde verbintenissenwet, vanaf de datum waarop het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan tot aan de betaling ten gunste van Oü Wine Port of Paldiski.
3. Het in punt 2 genoemde vonnis werd op 20 april 2022 aan verweerster betekend.
4. Naar aanleiding van het ingediende verzoekschrift heeft de Estse rechter [REDACTED] met maatschappelijke zetel te [OMISSIS] straat, Vizela (Portugal), op 21 januari 2022 in kennis gesteld dat zij desgewenst binnen 28 dagen verzet kon aantekenen.
5. Het ontvangstbewijs werd zowel ontvangen op de maatschappelijke zetel van die vennootschap, als ondertekend en gedateerd door haar wettelijke vertegenwoordiger.
6. Die vennootschap heeft geen verzet aangetekend.

aangetekende brief met ontvangstbevestiging was verzonden, niet de nietigheid van de betekening aan [REDACTED] tot gevolg had.

VI)

Verweerster in de tenuitvoerleggingsprocedure was het niet eens met het arrest van de Tribunal da Relação do Porto en heeft bij de Supremo Tribunal de Justiça (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Portugal) **cassatieberoep** ingesteld tot vernietiging van dat arrest. Daartoe stelt zij, kort samengevat, dat in het bestreden arrest artikel 8, lid 1, van verordening nr. 1393/2007 onjuist is uitgelegd.

VII)

In het cassatieberoep zijn de volgende punten aan de orde:

- Of de betekening van de inleiding van de declaratoire procedure in Estland aan vennootschap [REDACTED] bij aangetekende brief met ontvangstbevestiging, die niet vergezeld ging van het modelformulier als bedoeld in bijlage II bij verordening nr. 1393/2007, nietig is op grond van artikel 191, lid 1, tweede deel, van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering.
- Of, in de context van een tenuitvoerlegging op basis van een beslissing die overeenkomstig verordening nr. 805/2004 als Europese executoriale titel is gewaarmerkt, de verwerende partij in een tenuitvoerleggingsprocedure zich tegen de tenuitvoerlegging kan verzetten op grond van artikel 729, onder d), van het Portugese wetboek van burgerlijke rechtsvordering juncto artikel 696, onder e), van dat wetboek.

VIII)

De volgende bepalingen van Portugees recht zijn relevant:

Artikel 729, onder d), van de Código de Processo Civil (wetboek van burgerlijke rechtsvordering)

Tegen de tenuitvoerlegging op basis van een rechterlijke beslissing is verzet alleen mogelijk op een van de volgende gronden:

- d) De verwerende partij is niet tussengekomen in de declaratoire procedure in een van de gevallen als bedoeld in artikel 696, onder e), van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering.

Artikel 696, onder e), van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering

Tegen een in kracht van gewijsde gegane beslissing kan alleen hoger beroep worden ingesteld als:

- ██████████
- e) de procedure bij verstek is gevoerd wegens de niet-tussenkomst van de verwerende partij en wordt aangetoond dat:
 - i) laatstgenoemde niet in kennis werd gesteld of de verrichte betekening nietig is;
 - ii) verwerende partij niet op de hoogte was van de betekening door omstandigheden die niet aan haar kunnen worden toegerekend;
 - iii) verwerende partij geen verweer heeft kunnen voeren wegens overmacht.

Artikel 191, lid 1, van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering

Onverminderd artikel 188 is de betekening nietig indien niet aan de bij wet gestelde vormvoorschriften is voldaan.

Daarnaast zijn de volgende bepalingen van het Unierecht relevant:

Artikel 8 van verordening nr. 1393/2007 en artikel 20, lid 1, van verordening nr. 805/2004.

X)

De in cassatieberoep opgeworpen kwesties betreffen dus de uitlegging van artikel 8, lid 1, van verordening nr. 1393/2007 en artikel 20, lid 1, van verordening nr. 805/2004.

Het Hof van Justitie heeft zich in het kader van de uitlegging van artikel 8, lid 1, van verordening nr. 1393/2007 reeds uitgesproken over de gevolgen van het verzuim om de geadresseerde van een betekening door middel van het in bijlage II opgenomen modelformulier ervan in kennis te stellen dat hij de ontvangst van het document kan weigeren wanneer dit document niet is gesteld in een van de in artikel 8, lid 1, van die verordening bedoelde talen of niet vergezeld gaat van een vertaling in deze talen. Het Hof heeft immers in de in het bestreden arrest genoemde zaken Alpha Bank Cyprus (C-519/13), ██████████ (C-354/15) en ING Luxembourg (C-346/21) en in de beschikking van 28 april 2016, Alta Realitat (C-384/14), geoordeeld dat artikel 8, lid 1, van verordening nr. 1393/2007 aldus moet worden uitgelegd dat het in de weg staat aan een nationale regeling volgens welke, wanneer een gerechtelijk stuk dat wordt betekend aan een verweerder die op het grondgebied van een andere lidstaat verblijft, niet is opgesteld en niet vergezeld gaat van een vertaling, ofwel in een taal die de verweerder zelf begrijpt, ofwel in de officiële taal van de aangezochte lidstaat, ofwel in de officiële taal of een van de officiële talen van de plaats waar de betekening of kennisgeving moet worden verricht indien er in deze lidstaat meer officiële talen bestaan, het ontbreken van het modelformulier in bijlage II bij de genoemde verordening de nietigheid van de betekening of kennisgeving met zich meebrengt, ook al moet deze nietigheid door de verweerder worden ingeroepen binnen een bepaalde

termijn of vanaf het begin van het geding en voordat enig rechtsmiddel ten gronde wordt aangewend. Volgens het Hof vereist de verordening dat dit verzuim wordt hersteld overeenkomstig de bepalingen van de verordening zelf, door het in bijlage II bij de verordening opgenomen modelformulier aan de betrokkene mee te delen.

Het lijkt er echter op dat de situatie in de onderhavige zaak verschilt van die waarop de beslissingen in bovengenoemde zaken betrekking hadden. In die gevallen werd de kwestie van het ontbreken van het in bijlage II bij de verordening opgenomen modelformulier opgeworpen in het kader van een declaratoire procedure, dat wil zeggen op een tijdstip waarop het nog mogelijk was het verzuim overeenkomstig de bepalingen van de verordening te herstellen door de betrokkene het in bijlage II opgenomen modelformulier toe te zenden, terwijl de vraag ter zake rijst in het kader van de tenuitvoerlegging van een als Europese executoriale titel gewaarmerkte beslissing, dat wil zeggen op een tijdstip waarop de declaratoire procedure is beëindigd en het verzuim niet overeenkomstig de voorwaarden van de verordening kan worden hersteld.

Bijgevolg rijst de vraag of artikel 8, lid 1, van de genoemde verordening in de onderhavige zaak – waarin het niet mogelijk is om het ontbreken van het verzenden van het modelformulier van bijlage II te verhelpen omdat de declaratoire procedure reeds tot een onherroepelijke veroordeling heeft geleid – nog steeds in de weg staat aan de nietigheid van een betekening bij aangetekende brief met ontvangstbevestiging op grond dat deze niet vergezeld ging van het modelformulier van bijlage II bij de verordening.

Deze vraag rijst in het licht van de rechten van verdediging van de geadresseerde van het document, overeenkomstig de vereisten van een eerlijk proces, zoals neergelegd in artikel 47, tweede alinea, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en in artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, gedaan te Rome op 4 november 1950.

Er bestaat geen rechtspraak waarin het Hof zich over deze vraag heeft uitgesproken en het antwoord op deze vraag is essentieel voor de uitkomst van het beroep.

Bovendien kan artikel 20, lid 1, van verordening nr. 805/2004, volgens hetwelk “een als Europese executoriale titel gewaarmerkte beslissing [...] onder dezelfde voorwaarden ten uitvoer [wordt] gelegd als een beslissing die in de lidstaat van tenuitvoerlegging is gegeven”, aldus worden uitgelegd dat verwerende partij in de tenuitvoerleggingsprocedure zich bij een op een Europese executoriale titel gebaseerde tenuitvoerlegging op dezelfde gronden tegen de tenuitvoerlegging kan verzetten als bij een tenuitvoerlegging op basis van een in de lidstaat van tenuitvoerlegging gegeven beslissing. Dit was de interpretatie in het arrest van de Tribunal da Relação de Guimarães (rechter in tweede aanleg Guimarães, Portugal) van 22 oktober 2020, gewezen in zaak nr. [OMISSIS] en gepubliceerd op

██████████

www.dgsi.pt, volgens hetwelk, in het licht van het Portugese recht [artikel 729, onder d), van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering, gelezen in samenhang met artikel 696, onder e), i), tweede deel], de verwerende partij in de tenuitvoerleggingsprocedure zich tegen de tenuitvoerlegging kon verzetten op grond dat zij niet in de declaratoire procedure was tussengekomen en dat de betekening bij aangetekende brief met ontvangstbevestiging nietig was omdat zij niet vergezeld ging van het in bijlage II bij die verordening opgenomen modelformulier.

Er blijven echter twijfels bestaan over de verenigbaarheid van bovenstaande interpretatie met de doelstellingen die hebben geleid tot de invoering van de Europese executoriale titel (artikel 1 van verordening nr. 805/2004) en met de minimumvereisten inzake betekening die moeten worden nageleefd in de procedure waarin een als Europese executoriale titel gewaarmerkte beslissing is gegeven (artikelen 13 en 14 van genoemde verordening), die volgens overweging 14 van de verordening worden gekenmerkt door het verschaffen van volledige zekerheid (artikel 13) of een zeer hoge mate van waarschijnlijkheid (artikel 14) dat het betekende document de geadresseerde heeft bereikt.

Aangezien er geen rechtspraak van het Hof over deze vraag bekend is en het antwoord op die vraag essentieel is voor de uitkomst van het cassatieberoep, lijkt het ook passend om het Hof een vraag te stellen over de uitlegging van artikel 20, lid 1.

XI)

[OMISSIS] [Voorgestelde formulering van de prejudiciële vragen]

XII)

Beslist wordt om:

het Hof van Justitie van de Europese Unie de volgende **prejudiciële vragen** te stellen krachtens artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie:

1. In het geval waarin het verzuim om het modelformulier van bijlage II bij verordening (EG) nr. 139[3]/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2007 toe te zenden vanuit procedureel oogpunt niet kan worden hersteld omdat de declaratoire procedure reeds tot een definitieve veroordeling heeft geleid, staat artikel 8, lid 1, van deze verordening dan – rekening houdend met de rechten van verdediging van de geadresseerde van dat stuk overeenkomstig de vereisten van een eerlijk proces, zoals verankerd in artikel 47, tweede alinea, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, gedaan te Rome op 4 november 1950 – in de weg aan een nationale regeling die de betekening bij aangetekende brief met ontvangstbevestiging nietig verklaart

- wanneer deze niet vergezeld gaat van het in bijlage II bij die verordening opgenomen modelformulier?
2. Moet artikel 20, lid 1, van verordening (EG) nr. 805/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004, volgens hetwelk “een als Europese executoriale titel gewaarmerkte beslissing [...] onder dezelfde voorwaarden ten uitvoer [wordt] gelegd als een beslissing die in de lidstaat van tenuitvoerlegging is gegeven”, aldus worden uitgelegd dat de verwerende partij in een tenuitvoerleggingsprocedure zich tegen de tenuitvoerlegging op basis van een Europese executoriale titel kan verzetten op dezelfde gronden als die waarop zij zich tegen de tenuitvoerlegging op basis van een in de lidstaat van tenuitvoerlegging gegeven beslissing zou kunnen verzetten, met name door aan te voeren dat zij niet is tussengekomen in de declaratoire procedure en dat de aan haar gerichte betekening bij aangetekende brief met ontvangstbevestiging nietig was omdat deze niet vergezeld ging van het in bijlage II bij verordening nr. 139[3]/2007 opgenomen modelformulier?
 3. Staat verordening nr. 805/2004 – gelet op de doelstellingen die hebben geleid tot de invoering van de Europese executoriale titel (artikel 1 van verordening nr. 805/2004) en de minimumvereisten inzake betekening die in acht moeten worden genomen in procedures waarin een als Europese executoriale titel gewaarmerkte beslissing is gegeven (artikelen 13 en 14 van deze verordening), die volgens overweging 14 erdoor worden gekenmerkt dat zij volledige zekerheid (artikel 13) of een zeer hoge mate van waarschijnlijkheid (artikel 14) verstrekken dat het betekende document de geadresseerde heeft bereikt – in de weg aan een nationale regeling als artikel 729, onder d), van de Código de Processo Civil [wetboek van burgerlijke rechtsvordering], gelezen in samenhang met artikel 696, onder e), i), van dit wetboek, waaruit volgt dat de verwerende partij in de tenuitvoerleggingsprocedure zich tegen de tenuitvoerlegging kan verzetten door aan te voeren dat zij niet is tussengekomen in de declaratoire procedure en dat de aan haar gerichte betekening bij aangetekende brief met ontvangstbevestiging nietig was omdat deze niet vergezeld ging van het in bijlage II bij verordening nr. 139[3]/2007 opgenomen modelformulier?

*

De behandeling van de zaak wordt geschorst [OMISSIS], in afwachting van een antwoord op de prejudiciële vragen.

*

Te communiceren [Nationale procedure] [OMISSIS]

Lissabon, 4 september 2024